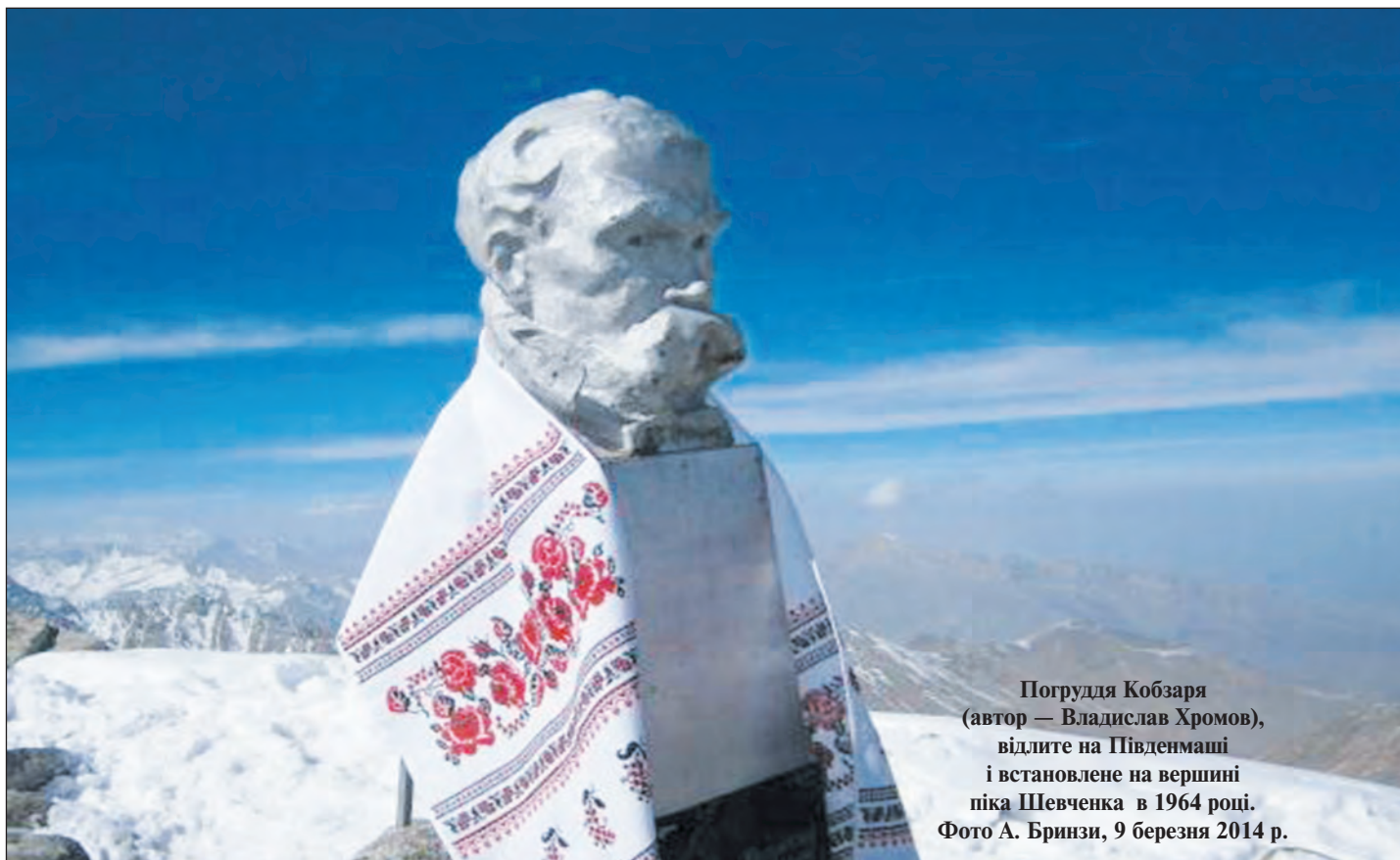

Погруддя Кобзаря
(автор — Владислав Хромов),
відлите на Південмаші
і встановлене на вершині
піка Шевченка в 1964 році.
Фото А. Бринзи, 9 березня 2014 р.

На висоті чотири тисячі метрів вірші звучать зовсім по-іншому. Здається, що стоїш на величезній (гігантській) сцені, перед якою відкривається панорама Головного Кавказького хребта. Хвилюєшся, сповнений високих почуттів і думок, які викликані рядками поеми "Кавказ" геніального українського поета Тараса Шевченка:

За горами гори, хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію політі,
Споконвіку Прометея
Там орел карає,
Що день Божий довбе ребра
й серце розбиває.
Розбиває та не вип'є
Живущої крові, —
Воно знову оживає
І сміється знову.
Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля...

В історії світової літератури не так багато поетів, які з такою силою і пристрастю, як Шевченко, оспівували велич боротьби зі всякою тиранією — політичною, духовною, національною.

І вам слава, сині гори,
Кригою окуті.
І вам, лицарі великі
Богом не забуті.
Борітеся — поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас сила
І воля святая!

Шевченко був полум'яним борцем за свободу, співцем усіх пригноблених і знедолених, мріяв про

братство всіх народів, його поезія — це вершина мудрості, сили духу і людської гідності. З великою любов'ю поет оспівував найсвятіші цінності нашого буття — святість материнства, кохання, людського щастя:

У нашім раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.

В своїй творчості Тарас Шевченко піднявся до вершин світової літератури — його геній сяє над величчю епох і народів. Совість свого народу, він зрозумілий і близький усім людям нашої планети.

Особлива гордість українців — захмарний пам'ятник Кобзарю. Це одна із величних вершин Кавказу, яку дніпропетровські альпіністи назвали піком Шевченка. В 1964 році на вершині природного гранітного постаменту висотою 4200 м встановлено погруддя українського генія. З піка Шевченка відкривається чудовий краєвид Головного Кавказького хребта, що своїми засніженими вершинами сяє, як дорогоцінне каміння.

Історія піка Шевченка незвичайна. Ще в далекому 1939 році, коли святкували 125-річчя від дня народження українського класика, дніпропетровські спортсмени *Дмитро Алексєєв, Микола Кондратков, Семен Кац, Сергій Тюленєв, Людмила Ходюш, Юрій Уманський* та інші під керівництвом відомого альпініста *Олександра Зюзіна* 24 серпня 1939 року підкорили безіменну вершину Кавказу "4200" і назвали її "**Пік Шевченка**".

З того часу ця вершина, як магніт, притягує до себе українських альпіністів.

ПІК ШЕВЧЕНКА

Історія сходжень до вершини Кобзаря

У 1964 році дніпропетровські спортсмени здійснили нове сходження на пік Шевченка, присвятивши його 150-річчю Великого Кобзаря. На вершині альпіністи встановили погруддя Тараса Шевченка, створене випускником фізико-технічного факультету Дніпропетровського держуніверситету, інженером ракетно-космічного КБ, **Владиславом Хромовим** і відлите на легендарному Південмаші — світовому лідері зі створення ракетно-космічної техніки (генеральний директор об'єднання в ті роки — **Олександр Макаров**).

Бюст Великого Кобзаря, створений скульптором-аматором, виявився настільки вдалим, що повністю відповідав задуму альпіністів, став одним із кращих пам'ятників поету, а його автор — **Владислав Хромов** — був відзначений Шевченківським ювілейним комітетом пам'ятною медаллю. Згодом **В. Хромов** став професійним художником, членом Співки художників СРСР. Шевченківськими медалями були відзначені керівник експедиції на пік Шевченка, майстер спорту **Олександр Зайдлер**, альпіністи — інженер-конструктор **Віктор Шабохін**, металурги **Микола Мисюра** та **Леонід Артюшенко**, керівник першого сходження, заслужений майстер спорту **Олександр Юзін**.

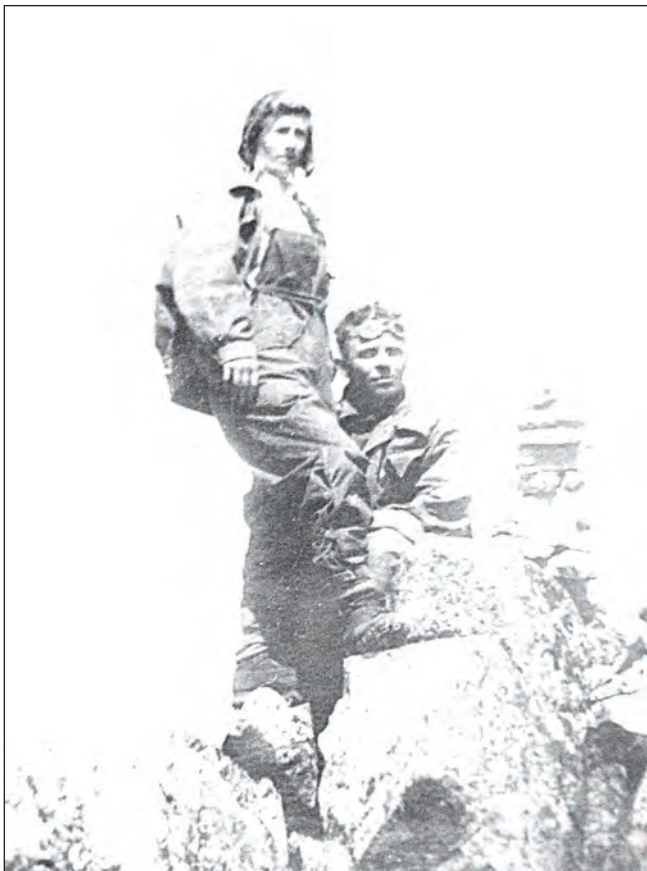
Нова зустріч із захмарним пам'ятником Великому Кобзарю відбулася через чверть століття, в 1989 році, коли відзначалося 175-річчя від дня народження поета. Альпіністи прийняли сміливе і надто ризиковане рішення — піднятися на вершину в день народження Т. Шевченка, тобто на

початку березня, коли гори ще вкриті товстим шаром снігу і є небезпека сходження лавин. До складу ювілейної альпініади, крім спортсменів Придніпров'я, керівник експедиції — Заслужений тренер України, майстер спорту, "сніговий барс" **Олександр Зайдлер** залучив і альпіністів Івано-Франківщини, Сум, Кривого Рогу, Нікополя та інших міст, адже ювілей Тараса Шевченка — свято всього українського народу. До складу третьої експедиції і першої зимової (!) входили шестеро альпіністів із команди 1964 року. Досвідчені керівники альпініади ретельно добирали склад команди для зимового сходження.

Суттєву допомогу альпіністам надав Південмаш (тодішній генеральний директор об'єднання — **Леонід Кучма**). Саме тут свого часу було відлите з крилатого металу погруддя Великого Кобзаря, а нині, з нагоди його ювілею, виготовлено бронзову меморіальну дошку з портретом Тараса Шевченка (автори — спеціалісти заводу **Володимир Бершов** і **Володимир Платонов**, майстер-ливарник — **Федір Майстренко**).

Зимова альпініада виявилася надзвичайно складною. Базовий табір розташували при ураганному вітрі й морозі до 17 градусів. Робили снігові стінки, заривалися в замети, ховалися, як могли. Все це відбувалося на висоті 2400 м поблизу підніжжя піка Шевченка. Майже добу йшов такий сніг, що неможливо було вийти з намету. Вранці, другого березня, стояв сильний туман — передвісник доброї погоди. І справді, невдовзі з'явилося сонце.

Наступного ранку, врахувавши наявність льодовиків, тріщин, обвалів, можливих лавин, альпіністи

Дніпропетровські альпіністи
Олександр Зюзін і Людмила Ходюш,
які назвали безіменну вершину "4200"
іменем Кобзаря в 1939 році

пішли на штурм вершини. П'ятеро потрапили в лавину, довелося відкопувати, але, на щастя, всі залишилися живими. А тут — знову снігопад! Природа вирішила влаштувати іспит на витривалість. Спортсмени витримали його з честю.

Попереду рухалися ветерани *О. Зайдлер* і *В. Варавенко*. Метрів за двісті до вершини хтось помітив, як на сонці сріблиться погруддя Кобзаря, яке дніпропетровці встановили четверть століття тому. І ось висота 4200 метрів — це пік Шевченка!

Вище — тільки космос.

Перемога!

Спортсмени обережно встановлюють меморіальну дошку з написом: *"Альпіністи Дніпропетровська. Березень 1989 року"*. Учасникам ювілейного сходження на пік Шевченка вручають пам'ятні значки з портретом Тараса Григоровича (автор — *Володимир Платонов*). Потім цей значок, як реліквію, будуть вручати тим, хто досяг вершини піка Шевченка.

Спуск із вершини виявився також важким і небезпечним. Теплою та сердечною була зустріч із жителями гірського селища в Балкарії. Альпіністи передали балкарцям насіння васильків і чорнобривців, зібране біля пам'ятника Тараса Шевченка в Дніпропетровську: *"Нехай ці квіти ростуть поблизу підніжжя вершини, названої на честь поета"*.

Меморіальна дошка
(автори — Володимир Бершов і Володимир Платонов)
і значок "Пік Шевченка" (автор — В. Платонов),
присвячені 175-річчю від дня народження Кобзаря (1989 р.)

Альпіністи Дніпропетровська передають Національному музею Тараса Шевченка фото, сувеніри та копію меморіальної дошки з піка Шевченка. Київ, 1989 р.

У 1994 році шевченківська альпініада отримала новий імпульс: з Кабардино-Балкарії надійшло повідомлення від керівника комітету зі справ молоді Черкеського району *Солтана Темукуєва*, який повідомляв, що група балкарської молоді виявила бажання разом з українськими альпіністами піднятися на пік Шевченка. Це сміливе рішення балкарських друзів знайшло гарячий відгук на берегах Дніпра. Федерація альпінізму області відрядила в район Суганського хребта досвідчених підкорювачів вершин: гори для балкарців — рідний дім, та все ж необхідно було освоїти основи альпіністської техніки.

А тим часом у Дніпропетровську завершувалось приготування до сходження на пік Шевченка, в якому згодились взяти участь близько ста спортсменів з Дніпропетровська, Кривого Рогу, Нікополя, Дніпродзержинська, Жовтих Вод, Львова, Києва, Вінниці, Івано-Франківська та інших міст. В шевченківській альпініаді 1994 року виявили бажання взяти участь юні альпіністи клубу імені Євгена Абакова з міста Сум.

Керівником цієї наймасовішої шевченківської альпініади був призначений *Олександр Зайдлер*. На його долю випало дуже складне завдання: як в умовах жахливої інфляції та різкого падіння економіки провести альпініаду на належному рівні.

Особливо відзначимо: вся експедиція, як і раніше, проводилась на особисті кошти альпіністів — це близько двох мільйонів "на брата" (в цінах 1994 — 1995 років — В.П.), або більше десяти студентських

стипендій. Альпіністи особисто купували спорядження, харчі, самі шили рюкзаки та страхові пов'язки. В цьому контексті сходження на пік Шевченка представляється зовсім по-іншому, ніхто не міг сказати, що все це проводилось заради "галочки".

Під час зустрічі українських спортсменів, балкарці зазначили: *"всю зиму, весну та літо в нас не було опадів. Ви "привезли" дощ, — це добрий знак. Як писав Шевченко, тепер "оживуть степи, озера", а у нас — пасовиська, ліси, ріки"*.

Зливи з незначними перервами продовжувались майже три тижні, вони дуже ускладнили завдання для горосходжувачів. Відносно простий маршрут виріс до третьої-четвертої категорії складності: увесь підйом стрімкими льодовими узгір'ями, покритими особливо небезпечним свіжим снігом, довелося долати з повним набором альпіністського спорядження. Велику загрозу завдавали каменепаді. Не всі витримали таке навантаження, тому перервали сходження і повернулися до базового табору.

Дорогу до вершини прокладав відомий альпініст, старший тренер команди *Леонід Козак*. "Сніговий барс" *Віктор Шабохін* поєднував взаємодії всіх груп та відділень. *Віктор Прудников* забезпечував безпеку всіх сходжень. Керував експедицією патріарх українського альпінізму, "сніговий барс" *Олександр Зайдлер*.

Пік Шевченка в 1994 році підкорили 54 спортсмени, серед яких відзначимо *Ліду Соловійову*, *Віру Панченко* та їхніх молодших подруг, які подолали складний "чоловічий" маршрут. У складі команди був

Учасники інтернаціонального сходження на пік Шевченка. 2004 р.

професор Дніпропетровської металургійної академії **Аркадій Тараканов** і чотири кандидати наук, декілька аспірантів, інженерів, студентів — це яскравий коментар до прислів'я "*Розумний у гору не піде*" ... Давно відомо: альпінізм — це спорт сміливих та мужніх, спорт інтелектуалів.

На превеликий жаль, "по милості" Дніпропетровського облвиконкому, а точніше, тодішнього начальника управління культури та його помічників, на вершині не було встановлено державний прапор України ("*грошей немає, а сувеніри і національна атрибутика буде*"). В останню мить чиновники управління культури зажадали від альпіністів розпису на державний прапор, завіреного в нотаріальній конторі(?!), а про сувеніри та національну атрибутику і зовсім забули... Ось такі "патріоти" сиділи в чиновницьких кріслах нашої країни.

Та попри все, альпініада 1994 року завершилась успішно. Балкарці допомогли доставити все спорядження до базового табору, поповнили запаси харчів, а після сходження влаштували Той — місцеве свято з народними танцями та піснями. На цьому святі балкарців **Солтана Темукуєва**, **Ісмаїла Бадчаєва**, **Маліка Анаєва**, **Віталія Чеченова**, **Ахмета Кубагієва**, які досягли вершини Кобзаря, величали як національних героїв.

Це було перше інтернаціональне сходження до захмарного пам'ятника Шевченка.

Ця традиція збереглася й у 2004 році, коли відбувалася ювілейна шевченківська альпініада, присвячена 190-річчю від дня народження Великого Кобзаря. Як завжди, ювілейна альпініада почалася з Нальчика — столиці Кабардино-Балкарії — перлини гірського Кавказу. Саме звідси розпочинаються всі маршрути до піку Шевченка.

Та, перш за все, в Нальчику спортсмени відвідали меморіальний будинок-музей української письменниці **Марко Вовчок**, яку Шевченко називав своєю "літературною донькою". Її творчість високо цінували **Тургенєв**, **Некрасов**, **Салтиков-Шчедрін**, а знаменитий фантаст **Жюль Верн** надав українській письменниці виключне право перекладу своїх творів — **Марко Вовчок** знала десять іноземних мов! Відомо, що в наше місто, яке на той час називалось Катеринославом, **Марко Вовчок** приїжджала тричі в 1885—1887 роках, коли її син **Богдан Маркович** відбував покарання в Новомосковській в'язниці за активну громадську діяльність. Письменниця намагалась якимось полегшити перебування сина в неволі. Останні роки життя, будучи дуже хворою, **Марко Вовчок** провела в Нальчику. На її могилі встановлено пам'ятник, а в місті відкрито меморіальний будинок-музей.

У Черкеському райцентрі українських альпіністів зустрічали як давніх друзів — керівник району **Махти Теміржанов** та балкарський альпініст **Солтан Темукуєв**, який уже брав участь у сходженні на пік

Шевченка. Так було й цього разу. До українських спортсменів приєдналися балкарці **Ісмаїл Батчаєв**, **Мурат Ногеров**, **Марат Рахаєв**. Мешканці гірського селища Кашхатау допомогли поповнити запаси харчів, надали автомобіль, пристосований до гірського бездоріжжя. Шлях був надто складним, інколи просто небезпечним. Здавалося, автомобіль ось-ось зірветься з крутих схилів, але водій творив просто дива й довів учасників експедиції з вантажем майже до самого льодовика.

Літо в горах — це не на чорноморських пляжах: снігові хуртовини чергуються з дощем та градом, постійно гуркочуть снігові лавини та каменепаді... Одвічна краса: тала вода, стрімкі потоки, гірські квіти, долини, вкриті хмарами, сяючі вершини та пісні біля вогнища...

Кожне сходження на вершину піка Шевченка — це подія в спортивному та культурному житті країни. Керував експедицією відомий український альпініст і скелелаз, доцент Національного університету залізничного транспорту, **Анатолій Бринза**. Він уже втретє йшов на пік Шевченка. Було зроблено все, аби сходження пройшло без надзвичайних пригод, за найбезпечнішим маршрутом. Страхівка, безпека — це головне в горах. Проклала шлях досвідчена зв'язка **Фещенко-Валяренко**, вони першими проходили найскладніші ділянки й створювали надійну страховку спортсменам.

На висоті чотирьох тисяч метрів відкрилася чудова панорама на передвершинний гребень піку Шевченка. Право зійти на вершину першими одержали ветерани альпінізму — "сніговий барс" **Олександр Зайдлер** та **Віктор Суслов** — учасники сходження 1964 року. 40 років тому вони встановили тут бюст Кобзаря. А під час цього сходження їм уже за сімдесят! Це чудовий приклад альпіністської майстерності, сили духу та спортивного довголіття.

На вершині сріблом виблискує погруддя Тараса Шевченка та інші реліквії: томик "Кобзаря", сувеніри, значки, меморіальна дошка. Учасники експедиції — на крилах радості. Їх переповнює гордість і усвідомлення того, що досягли мети — вклонилися національній святині — погруддю Великого Кобзаря на захмарній висоті. На вершині альпіністи вперше встановили прапор незалежної та вільної України.

Фотографування на пам'ять. Закладка у вершинний тур пам'ятних сувенірів: томиків "Кобзаря", вибраних творів геніального поета, портрета Шевченка, вишитого школярами Дніпропетровська.

Вперше за всю історію сходження на пік Шевченка до складу експедиції включено професійного оператора **Романа Кравцова**. Завдяки його зйомкам створено телефільм "Сходження до Кобзаря" (сценарій і режисер — **Володимир Платонов**). Цей фільм отримав звання лауреата в номінації документальних фільмів у конкурсній програмі VIII Міжнародного

Українські альпіністи біля пам'ятника Марко Вовчок.
Меморіальний будинок-музей Марко Вовчок, Нальчик, 2004 р.

В. Платонов, автор цієї статті,
за сценарієм і режисурою якого оператором Р. Кравцовим
(фото на с. 29) під час альпініади 2004 р. знято
фільм "Сходження до Кобзаря".

Емблема ювілейної альпініади—2014. Автор — В. Платонов

кінофестивалю екранних мистецтв "Дніпро-сінема" імені Данила Сахненка, його неодноразово транслювали по телебаченню і на святах, приурочених Тарасові Шевченкові. Глядачі вперше отримали змогу разом із альпіністами дійти до вершини найвищого в світі пам'ятника Великому Кобзареві.

Учасники сходження до Кобзаря з висоти 4200 м споглядають надзвичайної краси краєвиди (фото на с. 25): на півночі — долини Кабардино-Балкарії, на південному сході — гори Осетії, на південному заході — найвищу вершину Європи — Ельбрус і легендарну Ушбу, на заході — знамениту Безингійську стіну з вершинами Дих-Тау, Пушкіна та Руставелі. Пік Шевченка природно вписується в цей чудовий витвір Природи — низку снігових гігантів, названих іменами творців світової літератури, які завжди приваблюватимуть романтиків, любителів поезії та інтелектуалів.

Шосте сходження на пік Шевченка відбулося 11 липня 2011 року. В Нальчику українських альпіністів чекала приємна новина: після капітальної реконструкції відкрився меморіальний будинок-музей Марко Вовчок. Це сталося завдяки зусиллям уряду Кабардино-Балкарії, Міністерства культури республіки та нашого земляка **Олександра Зайдлера**. В музеї представлено особисті речі письменниці, рукописи, листи, світлина, картини, перші видання творів **Марко Вовчок**. Одна з експозицій музею присвячена Тарасові Шевченкові, яка поповнилася дарунками шанувальників творчості геніального українського поета й художника. Незмінний учасник усіх сходжень на вершину Кобзаря від 1964 року Олександр Зайдлер передав музею вишитий портрет, який побував на вершині, книгу безсмертних віршів Тараса Шевченка та інші реліквії, світлина учасників шевченківської альпініади. Кожне сходження **Олександр Зайдлер** розглядає не тільки як спортивний захід, але й можливість ознайомитись з історією регіону, його культурою, жителями краю, які стали його друзями.

Своє 80-річчя відомий у світі альпініст зустрів на вершині піка Шевченка. Разом із ним на вершину зійшли 79-річний **Віктор Суслов** та 72-річний **Віктор Шабохін** — аксакали шевченківських альпініад.

Сходження 2011 року стало своєрідним тренуванням перед надзвичайно важливим сходженням, яке альпіністи запланували провести в березні 2014 року, коли Кобзарю виповниться 200 років.

Плани в альпіністів були грандіозні: 200-річчя Кобзаря відзначити масовим сходженням на пік Шевченка. До участі в ювілейній альпініаді запросили спортсменів усіх областей України, діаспору ближнього та дальнього зарубіжжя. Ідея була чудовою — в день народження Тараса Шевченка зійти на вершину по маршрутах різної категорії складності. Ситуація, що склалася в Криму та Україні, перекреслила плани горосходжувачів і поставила питання про саму можливість сходження на вершину. Та, на радість альпіністів, керівництво міста Дніпропетровська та області підтримали ідею сходження на вершину Кобзаря в день його народження.

"Потрібно було, як кажуть, *"ловити момент"*, — заявив аксакал шевченківських альпініад **Олександр Зайдлер**. — Керівник обласної федерації альпінізму **Володимир Хитриков** запропонував план проведення експедиції. Узгодили всі деталі. Зважаючи на мій 50-річний досвід шевченківських експедицій та багаторічну дружбу з балкарцями, я погодився бути керівником сходження. Хитрикова затвердили старшим тренером, відповідальним за спортивну програму. На його долю випала вся організаційна справа, яку він виконав блискуче. В успішному проведенні альпініади—2014 головна заслуга належить **Володимиру Хитрикову**".

До виїзду на Кавказ була розроблена емблема "Ювілейної альпініади 2014" (автор — **Володимир Платонов**). Ця оригінальна, високопрофесійна емблема прикрасила одяг альпіністів, програмки альпініади, вимпели, вітальні адреси та прапор спортив-

ного клубу "Метеор". Всі учасники шевченківської альпінади отримали значки з портретом Кобзаря та емблемою альпінади.

Випускниця зразкового центру української культури "Коло калинове" Палацу дітей та юнацтва міста Дніпропетровська **Катерина Тітова** вишила рушник для захмарного Кобзаря. Народна майстриня Дніпропетровського палацу мистецтв **Ольга Степаненко** вишила портрет Тараса Григоровича, який передала меморіальному музею Марко Вовчок у Нальчику. В дар музею української письменниці передав свої

Аксакали шевченківських альпінад (зліва направо) — Віктор Шабохін (72 роки), Віктор Суслов (79 років) та Олександр Зайдлер (80 років) — під час сходження у 2011 р.

авторські екслібри з циклу "Шевченкіана" член Національної спілки художників України **Василь Хворост**. Майстри художнього розпису знаменитої Петриківки (2013 року ЮНЕСКО визнала петриківські розписи мистецьким надбанням людства — В.П.), передали в дар Кабардино-Балкарії серію своїх високохудожніх витворів мистецтва.

Управління культури та мистецтв Дніпропетровської міської ради розтиражували фільми **Володимира Платонова** "Сходження до Кобзаря" та "Вершини дружби", які спеціально підготували до ювілею і впродовж року Тараса Шевченка транслюються в Палаці мистецтв, вишах, училищах, школах та телеканалами.

Від імені адміністрації області директор департаменту фізкультури та спорту **Олександр Пшеничников** вручив членам експедиції спортивні костюми з емблемою Дніпропетровської області та побажав успішного сходження на вершину.

Основу ювілейної альпінади—2014 склали добре підготовлені молоді спортсмени. До складу експедиції включили і трьох ветеранів, які п'ятдесят (!) років тому встановили на вершині погруддя Кобзаря, це — **Олександр Зайдлер**, **Віктор Шабохін** та **Валерій Вишинський**. До групи ветеранів включили й відомого альпініста **Анатолія Бринзу** — учасника сходження

1989 року й керівника експедиції 2004 року. Уже втретє на вершину Кобзаря йде з камерою головний телевізійний літописець Шевченкіани, професійний оператор **Роман Кравцов**.

У Кабардино-Балкарії українських альпіністів зустріли як добрих знайомих. В переповненому республіканському палаці прес-конференція. Журналістів і мешканців столиці цікавили не тільки подробиці наступного сходження, а й події в Україні. На зустріч прийшли представники української діаспори. Ще з давніх-давен у Кабарді мешкають українці, тут є цілі села з українськими переселенцями. В багатьох є рідні в Україні й їх цікавить доля рідного народу.

Тепло й сердечно горці сприйняли фільм "Вершини дружби", створений до 200-річчя Великого Кобзаря. Фільм передає теплоту зустрічей українських альпіністів із мешканцями Нальчика й навколишніх поселень, із ветеранами війни і відомими діячами культури та мистецтва, з працівниками заповідників і мешканцями гірських пасовиськ, показує красоти Кабардино-Балкарії, велич вершин Головного Кавказького хребта. Автори фільму показали, що немає нічого важливішого на землі, як щира дружба народів, яку зміцнює своєю творчістю шанований у всьому світі Тарас Шевченко.

Третього березня альпіністи виїхали у верхів'я міжгір'я річки Псигансу. Доїхали до Верхнього Кордону, а далі з надто важкими рюкзаками довелось вже йти пішки. Перший базовий табір встановили на льодовику Нахажбита, другий — вже на висоті біля 3500 м. Вибрали найбільш оптимальний та безпечний шлях до вершини. Як і очікувалось, незважаючи на березень, погода в горах була відверто не весняною — ні тепла, ні сонечка — ночі холодні, а днями тумани. Чотири рази піднімалась в гори група досвідчених альпіністів, щоб визначити конкретний маршрут, та кожного разу він ховався в густому тумані.

Напередодні штурму вершини до українських альпіністів приєдналися балкарські друзі, серед яких був і відомий вчений, великий шанувальник світової літератури, керівник Черкеського району, **Мехті Теміржанов**. Незважаючи на свій пенсійний вік, Мехті Османович вирішив "тряхнути" спортивною славою (він добре відомий у республіці й країні майстер спорту з боротьби) та взяв участь у сходженні до вершини Кобзаря разом зі своїми земляками **Рус-темом Мисировим** та **Борисом Гумаєвим**.

Сходження до вершини розпочалося 9 березня о п'ятій годині ранку за місцевим часом. Погода сприяла альпіністам — сяяло сонечко, розвіявся туман, покритий снігом кавказький велетен був у своїй первозданній красі. Настрій у всіх — піднесений, попри складний маршрут, круті снігові схили та глибокий сніг. Близько дванадцятої години (десятої в Києві) перші учасники сходження піднялись на вершину й зустрілись з Кобзарем. Супутниковим зв'язком керівник альпініади, **Володимир Хитриков**, повідомив у Дніпропетровськ про успішне сходження

на пік Шевченка в день його народження 9 березня. На вершину піднялись 16 альпіністів. Так, на чотирьохкілометровій висоті захмарного пам'ятника Тарасу Шевченку альпіністи відзначили 200-річчя Великого Кобзаря. Інтернаціональне сходження завершилось успішно!

*"Шевченківська альпініада 2014 року, — відзначив керівник експедиції **Володимир Хитриков**, — проклала місток між поколіннями: ветерани альпінізму і молодь йшли в одній зв'язці, виконуючи одну шляхетну місію. В одній зв'язці йшли люди різних національностей, з різницею в віці майже шістдесят років і цілком різного рівня підготовки (від "снігових барсів" до тих, хто вперше надів "кошки" і взяв у руки льодоруб). Таким складом ще ніхто не штурмував гори Кавказу і не піднімався на вершину Великого Кобзаря".*

Патріарх альпінізму **Олександр Зайдлер**, який п'ятдесят років опікувався найвищим у світі пам'ятником Великому Кобзарю і п'ять разів піднімався на його вершину, дуже високо оцінив значення шевченківської альпініади 2014 року: *"Це була одна з найбільш зворушливих шевченківських експедицій за останні п'ятдесят років і стала символом дружби і братерства. Символ альпіністської зв'язки на довгі роки пов'яже людей різних національностей і різних поколінь перед великою і святою справою".*

Пік Шевченка — це не просто найвищий пам'ятник Великому Кобзарю, це уособлення Поета, Художника, Мислителя, Прометея, Пророка, це святиня українського та всіх народів світу. ■

Володимир Платонов,
м. Дніпропетровськ

